

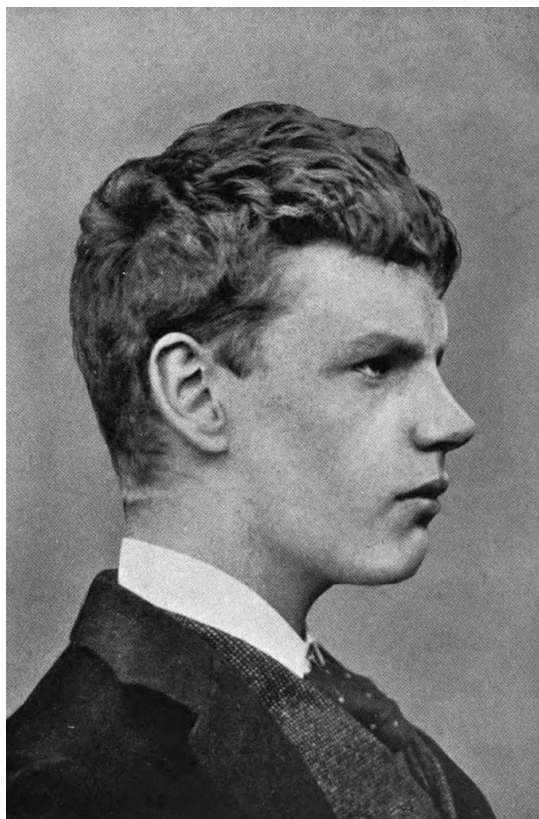
Dnes si pripomíname 150. výročie narodenia Gilberta K. Chestertona, jedného z najznámejších moderných apologétov katolíckej viery

29. mája 2024 ✚ *Krátke správy*

Pred 150 rokmi, 29. mája 1874 sa v Londýne narodil jeden z najznámejších literárnych apologétov katolíckej viery a Cirkvi konca 19. a prvej polovice 20. storočia, Gilbert Keith Chesterton. Pochádzal z dobre situovanej rodiny strednej triedy, jeho matka mala francúzsky pôvod.

Po počiatočnom odpadnutí od viery a nihilistickom období v čase mladíckeho dozrievania a ranej mladosti sa postupne začal vracáť ku kresťanstvu, najmä pod vplyvom bratov Bellocovcov a svojej snúbenice. Tá patrila k tzv. anglo-katolíckej vetve Anglikánskej cirkvi a Chesterton ju časom v jej viere nasledoval. Blízkosť anglo-katolicizmu s pravým katolicizmom, spočiatku napravujúca u Chestertona chyby nihilistickej mladosti, sa však neskôr ukázala ako určitý problém. Anglo-katolíci sa totiž mylne domnievali, že už tým, že napodobňujú katolícke obrady a reálie sú automaticky katolíckmi a preto vlastne ani nemusia konvertovať. Bola to práve Chestertonova manželka, ktorá z nich dvoch odolávala dlhšie tomu známemu „*rybárskemu háčiku*“ pravej katolíckej viery (ako o ňom hovorí v jednej Chestertonovej poviedke otec Brown), ktorý, keď už niekoho zachytí, pokojne ho nechá utekať aj na kraj sveta, aby ho nakoniec jedným trhnutím pritiahol späť. Ohľady k nej boli zrejme aj príčinou, prečo Chesterton konverziu dlhšie odkladal.

Mladý G. K. Chesterton

zdroj: picryl.com

Chesterton konvertoval do katolíckej Cirkvi až v roku 1921, čiže medzi jeho návratom ku kresťanstvu a završením konverzie sa klenie viac ako 20 rokov! Jeho manželka konvertovala ešte neskôr. Údajne, ako to u protestantov často býva, mali najväčší problém s povinnou spovedou. Večný Chestertonov oponent, G. B. Shaw, súc si vedomý tejto bariéry, mu hneď po oficiálne oznámenej konverzii zaslal posmešný a varujúci telegram, v ktorom písal: „*Len počkajte, príde Veľká noc, a budete musieť ísť chtiac nechtiac na spoved!*“ On aj jeho manželka však nakoniec zvládli aj tú povinnú spoved.

Apologetické práce obhajujúce katolícku vieru preto siahajú hlboko pred Chestertonovu oficiálnu konverziu. Už v ranom románe *Anarchista Štvrtek* sa hlavný hrdina, štátny detektív prenasledujúci anarchistickú bunku sprisahancov pýta jedného z jej členov, bohémskeho básnika: „*A či už nie sme všetci teraz katolíckmi?*“, čím naznačuje vtedajšie Chestertonovo vnímanie tohto problému, ktoré zrejme považovalo literárne a nie formálne sa prihlásenie ku katolicizmu, za dostačujúce.

Postupom času a neustálou spoluprácou s Hilairom a Cecilom Bellocovcami, ako aj s ďalším konvertitom Mauriceom Baringom, sa Chesterton naučil žiť v katolíckom myšlienkovom prostredí a stalo sa mu prirodzeným. V jeho literatúre postupne narastá počet apologetických prác esejistického charakteru ako *Ortodoxia* a *Heretici*, ktoré balansujú na hrane priznaného duchovného katolicizmu a rezervovanosti voči aktívnej konverzii. Časom (20 rokov!) sa však pre neho z pohľadu morálnej aj duchovnej integrity stalo odkladanie konverzie neúnosným a svoju konverziu oficiálne zavřil.

Zrejme v snahe preklenúť rozpory svojho vajatania, si vytvoril postavu katolíckeho kňaza-detektíva Browna, ktorý sa stal akýmsi zástupným hovorcom Chestertonových katolíckych názorov, pričom oficiálne bol Chesterton stále anglikánom. V súvislosti so sériou poviedok (cca 40), ktoré Chesterton o pátrovi Brownovi

napísal, treba podotknúť, že najnovšie televízne spracovanie týchto poviedok v BBC je niečo také ohavné a zaťažené presné tým, čím Chesterton celý život pohrdal – pokrokovou politickou korektnosťou. Pokiaľ chcú čitatelia vidieť verziu, ktorá zodpovedá duchu originálu viac, určite odporúčam sériu zo 70. rokov 20. storočia s Kennethom Moorom v hlavnej úlohe.

A pri zmienke o tomto potupení Chestertonovho odkazu sa dostávame k jeho aktuálnosti. Tá spočíva nielen v jeho pravovernosti, ale aj v tom, čo sa dnes bežne nazýva „netoleranciou“. Chesterton, ktorého si úplne zavádzajúco chcú dnešní kresťanskí liberáli prisvojiť pre seba, bol v skutočnosti zarytým anglickým nacionalistom (odmietajúcim britské impérium práve kvôli jeho multikultúrnosti, globalizmu a bankárskej oligarchii), odporcom islamu a všetkých orientálnych náboženstiev, ktoré bytostne neznášal a takmer v každej poviedke alebo románe nevynechal jedinou príležitosť, aby ich nekritizoval a nezosmiešňoval (viď najmä román *Lietajúci hostinec*), bojovným odporcom ateizmu, agnosticizmu a protestantizmu, ako aj kapitalizmu a socializmu, ktoré považoval spolu s Bellocom za dve cesty do novodobého otroctva.

G. K. Chesterton vo svojej pracovni

zdroj: flickr.com

Osudnou v rámci zamietnutia navrhovanej kauzy jeho blahorečenia sa mu stala jeho averzia k židovskému vplyvu v ekonomike a kultúre. Tá mala predovšetkým ekonomické pohnútky, keďže považoval práve Židov za hlavných spolupracovníkov britských protestantov v zavádzaní oligarchického bankárskeho kapitalizmu, avšak považoval ich tiež za vysoko výkonných propagátorov ateizmu, kultúrneho a morálneho relativizmu v boji proti kresťanstvu.

Tieto dnes dobre utajované podstatné črty Chestertonových názorov môžeme doplniť o jeho inklináciu k distribucionizmu, economickej a hospodárskej teórii, ktorá propaguje čo možno najväčšie rozšírenie súkromného vlastníctva medzi čo najväčší počet ľudí. Tento postup považoval za liek na globalistický oligarchický bankársky kapitalizmus a zároveň ako liek na zvrátené utópie komunizmu a socializmu. O tejto téme najviac píše v knihe *Čo je zlé na svete*.

Najlepším spôsobom, ako sa s Chestertonovými názormi zoznámiť, je čítať jeho knihy. K najlepším môžeme počítať nie príliš populárnu *Večný človek*, kritiku evolucionizmu a historických pokrokových konštrukcií, *Poveru rozvodu*, obhajobu večnosti manželských sľubov, či už zmienenú *Ortodoxiu*.

Z románov stoja za pozornosť najmä *Napoleon z Nothing Hillu*, *Lietajúci Hostinec* a najmä *Návrat Dona Quijota*, v ktorom je u neho vyjadrená nutnosť skutočnej konverzie ku katolíckej viere a Cirkvi

literárne najvydarenejšie a najexplicitnejšie. Zaujímavou je séria detektívnych poviedok *Muž, ktorý vedel príliš mnoho*, opisujúca korupciu vo vládných kruhoch, úpadok morálky a celkový duchovný rozvrat vládnucej triedy Veľkej Británie, z deziluzívneho pohľadu príslušníka horných desaťtisíc.

O dva roky si budeme pripomínať 90 rokov od Chestertonovej smrti. Približne 60 rokov jeho života, ktoré nás delí od dnešného výročia nám zanechalo katolícky pohľad na svet v tej podobe, ktorá je dnes aktuálnejšia ako v čase ich vzniku. Všetky hrozby, na ktoré Chesterton poukazoval sa ešte znásobili, kresťanská civilizácia a kultúra je v totálnych troskách, orientálna invázia je v plnom prúde, trápnosti pokrokárskych školometov nám vládnu. Našou úlohou je dnes dokázať, že Chestertonova konverzia a život neboli márne. Odkaz jeho bojovného katolicizmu musíme niesť ďalej, inak sa nám môže stať, že 200. výročie jeho narodenia si už nebude mať kto v Európe pripomínať.

BM

Sprievodný ilustračný obrazový materiál, zdroj: flickr.com, picryl.com

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/dnes-si-pripominame-150-vyrocie-narodenia-gilberta-k-chestertona-jedneho-z-najznamejsich-modernych-apologetov-katolickej-viery/>